

Gemeente Rheden

Partnerselectietraject

Definitief | 21 maart 2025

In opdracht van: Gemeente Rheden
Opsteller(s): Marten Boels, Paul de Bruin en Alex Riedijk
Projectnummer IPR Normag: 101523
Aantal pagina's: 27

Status rapportage	Datum	Toegestuurd naar
Conceptrapport	17 maart 2025	Ambtelijk
Definitief	21 maart 2025	Gemeente Rheden

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van IPR NORMAG

Inhoudsopgave

1	Waarom partnerselectie voor gemeente Rheden?	4
1.1	Modelkeuze centraal door stoppen PreZero met publieke inzameling	4
1.2	Uitbesteden, eigen dienst of deelnemen in publiek bedrijf?	4
1.3	Deelname in publiek bedrijf: maar welk?	4
1.4	Leeswijzer	5
2	Hoe worden de partners beoordeeld?	6
3	Wat is gevraagd aan de partnerorganisaties?	7
3.1	Deel 1: in welke mate voldoet de organisatie aan de kwaliteitscriteria?	7
3.2	Deel 2: welke kosten gaat gemeente Rheden betalen bij toetreding?	8
3.3	Vertrouwelijkheid en geheimhouding	8
4	Een vergelijking van de twee voorstellen	10
4.1	Strategisch profiel en deelnemende gemeenten	10
4.2	Visie en strategie op groei	11
4.3	Ambities en doelen op afvalscheiding, duurzaamheid en inclusiviteit	11
4.4	Dienstverleningspakket (basis en facultatief)	11
4.5	Toetreding als aandeelhouder	12
4.6	Juridische structuur en governance	12
4.7	Opdrachtgever-opdrachtnemer relatie	13
4.8	Implementatie per 1-1-2026	13
5	Hoe scoren de mogelijke partners?	14
5.1	Toetsing aan de kwaliteitscriteria van gemeente Rheden	14
5.2	Financiële vergelijking/analyse	19
5.3	Overzicht van de beoordeling	20
6	Welke partner past het best bij gemeente Rheden	21
6.1	Twee goede mogelijke partners... ..	21
6.2	...Circulus als partner voor de gemeente	21
	Bijlagen	23
bijlage 1	Financiële analyse	24
bijlage 2	Aanbiedingen Circulus en ROVA	26

1 Waarom partnerselectie voor gemeente Rheden?

1.1 Modelkeuze centraal door stoppen PreZero met publieke inzameling

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor het inzamelen van huishoudelijk afval en zetten zich gezamenlijk in om de transitie naar een circulaire economie in Nederland verder te stimuleren. Ook de gemeente Rheden staat voor de uitdaging om de prestaties op het gebied van huishoudelijk afvalbeheer en recycling van gescheiden ingezamelde grondstoffen te verbeteren. focust op het waarborgen van kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen. Voldoen aan de ‘Van-Afval-Naar-Grondstof’ (VANG)-doelstelling is de ambitie.

Omdat het huidige inzamelcontract voor het huishoudelijk afvalbeheer met PreZero per 31 december 2025 van rechtswege afloopt¹, is er een natuurlijk moment om de ‘modelkeuze’ van uitbesteding te heroverwegen. Mede in het licht van huidige en te verwachten kwetsbaarheden. De huidige inzamelaar PreZero heeft aangegeven niet meer in te gaan schrijven op een aanbesteding van de gemeente.

Anders gezegd: gemeente Rheden moet op 1 januari 2026 een andere inzamelaar hebben voor het huishoudelijk afval om te voldoen aan de wettelijke zorgplicht.

1.2 Uitbesteden, eigen dienst of deelnemen in publiek bedrijf?

Het college van gemeente Rheden heeft op basis van het bericht van PreZero aan IPR Normag gevraagd om een verkenning uit te voeren. Een verkenning naar welk inzamelmodel het beste past voor gemeente Rheden, waarbij de dienstverlening vanaf 1 januari 2026 gewaarborgd kan worden. Daarbij zijn de opties uitbesteden, inrichting van een eigen dienst en deelname in een overheidsgedomineerde instelling (OGI) verkend.

Vanwege de verminderde marktwerking is aanbesteden riskant, waar naar verwachting één partij actief blijft. En vanwege de schaal van onze gemeente en de tijd die met het oprichten van een gemeentelijke inzameldienst of een publiek bedrijf gemoeid is, is ook deze optie moeilijk inpasbaar in de korte tijd. Daarnaast is Rheden door de schaal afhankelijk van buurgemeenten om een logistiek efficiënte organisatie op te tuigen en een dergelijk project vergt een doorlooptijd die op dit moment niet haalbaar is.

Uitkomst van deze verkenning was om aan te sluiten bij een overheidsgedomineerde inzamelorganisatie en daartoe heeft het college van gemeente Rheden op 29 oktober 2024 het besluit genomen om deze toetreding te verkennen.

1.3 Deelname in publiek bedrijf: maar welk?

Voor deelname in een publiek bedrijf zijn voor gemeente Rheden drie mogelijke partners gevraagd naar de mogelijkheden: Circulus, Dar en ROVA. Deze overheidsorganisaties hebben uitsluitend gemeenten als aandeelhouder en werken exclusief voor de eigen gemeenten. Het zijn gemeentelijke samenwerkingsverbanden met een eigen (verzelfstandigde) uitvoeringsorganisatie voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Ook worden taken op het gebied van

¹ De overeenkomst met PreZero voor afvalinzameling heeft een looptijd van 4 jaar en is ingegaan op 1 januari 2018. Deze loopt derhalve tot en met 31 december 2021. Daarbij is er een optie op verlenging van twee maal 2 jaar. Beide opties zijn inmiddels gelicht, zodat de overeenkomst van rechtswege afloopt op 31 december 2025.

straatreiniging en beheer en onderhoud van de openbare ruimte uitgevoerd. De verkenning is echter afgebakend tot het huishoudelijk afvalbeheer.

Van de benaderde bedrijven heeft Dar aangegeven niet mee te doen met het traject. Circulus en ROVA hebben hun interesse aangegeven.

Ondanks dat dit traject kenmerken heeft van een aanbesteding is dit het expliciet niet. Dit proces betreft een wederzijdse verkenning, waarbij de gemeente een verzoek zal doen aan de geselecteerde publieke organisatie voor toetreding tot een vennootschap, zijnde een bestaande samenwerking van gemeenten. De partijen zijn eind november door het projectteam gevraagd of men bereid is om aan deze verkenning mee te werken. Tegelijk zijn de drie partijen gevraagd om informatie en inzicht te geven in het proces en de voorwaarden van toetreding als aandeelhouder en opdrachtgever voor de betreffende dienstverlening. Ook is verzocht om informatie op basis waarvan Rheden een keuze kan maken voor de best passende overheidsorganisatie. Deze 'uitvraag' omvat een kwalitatief deel en een kwantitatief deel.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het gehanteerde kwaliteitskader beschreven en in hoofdstuk 3 is de verdere uitvraag opgenomen. De beantwoording van de publieke bedrijven op de uitvraag van de gemeente wordt samengevat in hoofdstuk 4. Dit hoofdstuk geeft inzicht in de bedrijfsvoering en het profiel van de twee publieke bedrijven. In hoofdstuk 5 worden de aanbiedingen kwalitatief vergeleken in de ongewogen, multi-criteria analyse. De financiële uitwerking en analyse volgen als laatste paragraaf van hoofdstuk 5. De rapportage sluit af met een beoordeling en advisering voor de best aansluitende partner voor gemeente Rheden in hoofdstuk 6.

2 Hoe worden de partners beoordeeld?

Voor de beoordeling welke OGI het beste bij gemeente Rheden past, heeft het college de volgende kwaliteitscriteria vastgesteld. Dit stelt IPR Normag in de gelegenheid om op een objectieve, ongewogen wijze de gemeente te adviseren. Objectief en ongewogen betekent dat alle criteria gelijk wegen en er geen voorkeur is voor één van de twee organisaties.

Proactieve samenwerking gericht op beleidsdoelen

Hoewel de gemeente zelfstandig het eigen afval- en grondstoffenbeleid blijft bepalen, is het zeer gewenst dat de partnerorganisatie met kennis en ervaring bijdraagt aan het behalen van de gemeentelijke doelstellingen. Bijvoorbeeld in de vorm van beleidsadvies, communicatie richting inwoners zoals in de vorm van campagnes, et cetera.

Leveringszekerheid en bedrijfsefficiëntie

De gemeente vindt het van belang dat de organisatie de continuïteit en leveringszekerheid van de gevraagde dienstverlening waarborgt. Dit uit zich bijvoorbeeld in de soliditeit en professionaliteit van de organisatie.

Verder verlangt de gemeente een kostenefficiënte uitvoering van de gevraagde diensten. De hoogte van de afvalstoffenheffing van andere deelnemende gemeenten en de kostenefficiëntie ten opzichte van andere organisaties in de Benchmark Huishoudelijk Afval zijn hiervoor indicatoren. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de ambities en maatregelen met betrekking tot duurzaamheid en verduurzaming van de bedrijfsvoering.

Invloed en zeggenschap

De gemeente vindt het belangrijk dat de deelnemende gemeenten betekenisvolle invloed en zeggenschap hebben ten aanzien van de koers en het profiel van de organisatie. Uiteraard is daarbij ook de eigen invloed van de gemeente op het geheel relevant.

(Langetermijn)risico

Beheersbare lange termijn risico's. Hoe zijn risico's geborgd, zoals voorkomen van een te kleine schaal om efficiënt te kunnen opereren of verwachte toekomstige tegenslagen.

Transparantie en MVO-standaarden

Voor een deelneming in een overheidsorganisatie vindt de gemeente transparantie in het functioneren en presteren erg belangrijk. Ook met betrekking tot prijsvorming en tarieven voor geleverde diensten.

Tevens de mate waarin en wijze waarop invulling wordt gegeven aan maatschappelijk verantwoord onderneming. Onderdeel van MVO vormt ook de bijdrage aan de regionale werkgelegenheid en het bieden van werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Praktische uitvoerbaarheid

Het is voor gemeente Rheden van belang dat de uitvoeringsorganisatie per 1 januari 2026 operationeel is, omdat het contract met de huidige inzamelorganisatie dan afloopt. Ook wat een partner kan betekenen in de vorm van een eventueel Plan B voor een tijdelijke oplossing als aansluiten per 1 januari 2026 niet mogelijk is.

3 Wat is gevraagd aan de partnerorganisaties?

Aan Circulus en ROVA is gevraagd om informatie te leveren ten aanzien van twee delen van de mogelijke toetreding: een deel 1 met informatie over de meer kwalitatieve vereisten van gemeente Rheden en een deel 2 met meer kwantitatieve vereisten ten aanzien van de kosten.

3.1 Deel 1: in welke mate voldoet de organisatie aan de kwaliteitscriteria?

In het kwaliteitscriteria deel werden informaties, reacties en visies gevraagd op de verschillende kwaliteitscriteria die belangrijk zijn voor de gemeente in ongeveer 250 woorden per criteria. Bij dit deel kunnen ook eventuele bijlagen toegevoegd worden zoals een jaarplan en voorbeeld DVO.

Gemeente Rheden heeft een bewuste keuze gemaakt om voor de uitvoering van het huishoudelijk afvalbeheer toe te treden tot een bestaande overheidsorganisatie. In de beoordeling van een partner organisatie waardeert de gemeente op basis van de door het college vastgesteld criteria.

Toetredingsvoorstel

De gemeente vraagt om informatie en inzicht in het proces en de voorwaarden van toetreding als aandeelhouder en opdrachtgever voor uw dienstverlening. Wij willen u vragen om een toetredingsvoorstel van circa tien pagina's, waarin wordt ingegaan op de volgende vragen:

1. Wat is het strategisch profiel van uw publieke organisatie? Welke gemeenten nemen deel? Inclusief een overzicht van kerncijfers zoals omzet, aantal medewerkers, locaties en faciliteiten, wagenpark, et cetera.
2. Wat is de visie en strategie van uw organisatie op groei (zowel qua aantal deelnemers als de ontwikkeling van producten en diensten)?
3. Wat zijn de ambities en doelen op het gebied van 'van afval naar grondstof', duurzaamheid en andere maatschappelijke doelen zoals inclusiviteit, SROI, et cetera.
4. Wat is het dienstverleningspakket zoals in de praktijk wordt geleverd (of kan worden geleverd) aan deelnemende gemeenten? Eventueel onderscheid tussen een basispakket (door alle gemeenten af te nemen) en facultatieve taken/diensten.
5. De aspecten van toetreding door de gemeente als aandeelhouder. Zoals:
 - a. Het aantal te verwerven aandelen (uitgaande van een gelijkwaardig aandeelhouderschap).
 - b. De prijs per aandeel en daarmee gemoeide investering. Graag ook inzicht in een eventueel alternatief voor een gelijkwaardig aandeelhouderschap (bijvoorbeeld '1%-aandeel') indien dit binnen uw organisatie een toegepast model is.
 - c. Wat is uw beleid op en wat zijn de mogelijkheden voor het inbrengen van activa? Hiermee wordt met name de inbreng van inzamelmiddelen (containers) bedoeld.
6. Juridische aspecten en governance waaronder invloed en zeggenschap
 - a. Wat is de juridische structuur van uw organisatie? Graag een korte toelichting. Wij ontvangen graag de statuten en eventuele andere relevante juridische bescheiden waarmee de gemeente te maken krijgt (bijvoorbeeld een aandeelhoudersovereenkomst).
 - b. Overzicht van het aandeel van de aandeelhoudende gemeenten, ook in de situatie waarin gemeente Rheden ook aandeelhouder is.
 - c. Een samenvatting van de invloed en zeggenschap van de aandeelhoudende gemeenten. Het gaat hierbij om de wettelijke bevoegdheden én eventuele andere

belangrijke besluiten op het gebied van koers, strategie of financiën. Inclusief de wijze waarop besluiten worden genomen (bijvoorbeeld met absolute meerderheid of met gekwalificeerde meerderheid)

- d. Wat zijn de regels rondom uittreding?
 - e. Op welke wijze wordt eraan voldaan dat deelnemende gemeenten zonder verplichte aanbesteding taken aan uw publieke bedrijf kunnen toewijzen?
7. Hoe is de opdrachtgever-opdrachtnemer relatie ingericht? Graag een toelichting op de jaarcyclus en de gehanteerde instrumenten zoals een model van een dienstverlenings-overeenkomst, rapportage inzake de dienstverlening, prestaties en een tarieven- en kostenoverzicht.
8. Korte beschrijving van het implementatieproces gericht op het uitvoeren van de dienstverlening in gemeente Rheden per 1-1-2026. Daarbij is ook de vraag of u dit haalbaar acht en zo ja onder welke voorwaarden? Verder is de vraag – indien het effecturen per 1-1-2026 niet of moeilijk uitvoerbaar is - wat u kunt betekenen voor gemeente Rheden, zoals een tijdelijk alternatief.

3.2 Deel 2: welke kosten gaat gemeente Rheden betalen bij toetreding?

Een belangrijk en ook meteen uitdagend onderdeel van de verkenning betreft de financiën. De gemeente realiseert zich dat deelname aan een overheidsgedomineerde organisatie wezenlijk verschillend is van een aanbesteding in de markt. Toch is het voor de gemeente gewenst om enig zicht te hebben op de kosten die zijn gemoeid met de dienstverlening als deze door uw organisatie in Rheden ter hand wordt genomen.

U (Circulus en ROVA) wordt daarom gevraagd om aan de hand van een gestandaardiseerde uitvraag een kostenopgave te doen voor de (inzamel)dienstverlening, de be- en verwerking van ingezamelde stromen, het beheer en onderhoud (instandhouding) van de inzamelmiddelen (minicontainers en verzamelcontainers) en de overige afvalbeheertaken zoals KCC, communicatie, et cetera. De volgende informatie wordt aan u ter beschikking gesteld:

1. Samenvattend overzicht van de (inzamel) dienstverlening (DVO) in de gemeente Rheden in de huidige situatie. Het betreft zowel de inzameling van huishoudelijk afval (huis aan huis en verzamelcontainers) als ook de verwerking van al het huishoudelijk afval. Zie de bijlagen voor een eerste opzet.
2. Areaalgegevens gemeente Rheden: aantal huishoudens (inclusief hoog- en laagbouw), aantallen en typen containers, et cetera.
3. Afvalhoeveelheden en soorten afvalstromen (peiljaar 2023) totaal en per inwoner. Areaalgegevens, aantallen, frequenties, et cetera zijn in beide documenten opgenomen. Zie de bijlagen.
4. De huidige contracten waarin de huidige dienstverlening voor inzameling rest, gft, pmd, papier, grof groen, grofvuil, het containermanagement en servicelijn.

3.3 Vertrouwelijkheid en geheimhouding

De partijen verplichten zich geheimhouding te betrachten omtrent elkaars (bedrijfs)aangelegenheden en alle informatie welke hem/haar bekend worden en ter beschikking worden gesteld, vertrouwelijk wordt behandeld en niet anders zal worden gebruikt dan voor de uitwerking van een samenwerkingsvoorstel en de daaropvolgende besluitvorming.

IPR•NORMAG

Dit geldt niet voor documenten en informatie die (in principe) openbaar zijn zoals statuten, strategisch bedrijfsplan, en formats voor dienstverleningsovereenkomst.

Bij eventuele wel bedrijfsgevoelige informatie – zoals de gedetailleerde kostenopgave - wordt bezien of dergelijk informatie op een hoger aggregatieniveau (veralgemeniseerd) wel als openbaar kan worden beschouwd.

Geen der partijen zal informatie aangaande de inhoud en strekking van deze afspraken verstrekken aan de pers of enige andere openbare mededeling doen, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere partij.

4 Een vergelijking van de twee voorstellen

ROVA en Circulus hebben beiden een samenwerkings- en toetredingsvoorstel gedaan aan gemeente Rheden. In dit hoofdstuk worden deze voorstellen – aan de hand van de in de uitvraag gestelde vragen - samengevat en worden de belangrijkste verschillen benoemd.

Daarvoor zijn de volgende documenten gebruikt, welke door de partijen zijn aangeleverd

Bijlagen Circulus

- a. Voorstel Circulus-gemeente Rheden definitief-24 februari 2025
- b. Aanvullend memo 5 maart 2025
- Bijlage 1 Statuten 241212 afschrift met bijlage akte van statutenwijziging Circulus BV
- Bijlage 2 Kostenallocatiemodel Circulus
- Bijlage 3 Model DVO Deel A voorbeeld
- Bijlage 4 Model DVO deel B voorbeeld
- Bijlage 5 Meerjarenstrategie Circulus 2025-2028
- Bijlage 6 Jaarverslag Circulus B V 2023 - gewaarmerkt incl controleverkl
- Bijlage 7 Gedetailleerde kostenopgave volgens uitvraag Rheden 24 februari 2025 (vertrouwelijk)
- Bijlage 8 101523 Rheden Uitvraag verkenning toetreding overheidsorganisatie 20nov2024

Bijlage 7 Kostenopgave is vertrouwelijk en niet openbaar.

Bijlagen ROVA

- Voorstel ROVA samenwerking gemeente Rheden
- Ultvraag Rheden versie 2.1 8-1-2025 28012025
- Jaarverslag NV ROVA Holding 2023
- Bijlage 3 Intentieverklaring PreZero
- Bijlage 2 Governancestructuur
- Bijlage 1 Strategische visie ROVA gaat verder

De kostenopgave (Uitvraag Rheden versie 2.1) is vertrouwelijk en niet openbaar.

4.1 Strategisch profiel en deelnemende gemeenten

ROVA

ROVA werkt voor 23 gemeenten verdeeld over drie regio's (Achterhoek, Eemland, IJssel-Vecht) met circa 872.000 inwoners, en heeft een omzet van circa € 108 miljoen (jaarrekening 2023). Er werken 463 medewerkers waarvan 17,6% in de bijzondere doelgroepen. ROVA beschikt over meerdere locaties, met een operationele basis in Duiven voor Rheden, en het wagenpark is deels verduurzaamd met elektrisch en HVO-brandstof.

Circulus

Circulus bedient 11 gemeenten (Apeldoorn, Bronckhorst, Brummen, Epe, Duiven, Deventer, Doesburg, Lochem, Voorst, Westervoort en Zutphen) met circa 520.000 inwoners. De omzet van Circulus bedraagt circa €64.6 miljoen en er werken 463 vaste medewerkers en 390 werknemers vanuit sociale werkgelegenheid. Kantoren en uitrukpunten in Apeldoorn, Deventer, Zutphen en Duiven. Wagenpark bestaat uit 194 voertuigen, waarvan 62 elektrisch en de overige wagens met HV100.

Verschillen en overeenkomsten

Er is sprake van verschillende schaalgrootten, werkgebieden en operationele structuren. ROVA heeft een groter werkgebied. Circulus is regionaal sterker geconcentreerd. Circulus zet sterker in op MVO in het sociaal domein met 39% van het totaal relatief aan 17.6% van ROVA.

4.2 Visie en strategie op groei

ROVA

ROVA is nog niet actief in deze regio en streeft naar groei in de regio Arnhem door samenwerking met gemeenten die een vergelijkbaar duurzaamheidsprofiel hebben. Daarbij heeft ROVA een overeenkomst met PreZero getekend om mens en materieel over te nemen mocht de gemeente kiezen voor ROVA. ROVA legt in de visie de focus op circulaire economie en afvalreductie.

Circulus

Schaalvergroting is geen doel op zich voor Circulus, maar kan bijdragen aan strategische doelen. Circulus wil beheerst groeien bij dichtbijgelegen gemeenten, zolang de dienstverlening robuust blijft.

Verschillen en overeenkomsten

ROVA is nog niet actief in regio Arnhem en heeft een explicietere groeistrategie met focus op regionale clustering. Deze moet in regio Arnhem ontwikkeld worden (ambitie). Circulus wil meer organisch groeien in de eigen regio, met als doel haar fundament versterken. En ziet de eventuele toevoeging van gemeente Rheden als logische verbinding tussen twee verzorgingsgebieden.

4.3 Ambities en doelen op afvalscheiding, duurzaamheid en inclusiviteit

ROVA

ROVA werkt aan transitie van afvalinzamelaar naar grondstoffenleverancier via het Programma Kwaliteit Grondstoffen. De focus ligt op circulaire economie en samenwerking met producenten en recyclers, waarbij ROVA beoogt CO₂-uitstoot met 70% te reduceren tegen 2030.

Circulus

Circulus werkt aan circulaire en duurzame bedrijfsvoering. Dit houdt in dat zij de recycling van grondstoffen in hun keten willen verbeteren en minder CO₂ uit willen stoten. Deze doelen worden nagestreefd met pilots en projecten en met de stapsgewijze elektrificatie van het wagenpark waar van inmiddels 32% is geëlektrificeerd.

Verschillen en overeenkomsten

Beide partijen richten zich op circulaire economie. ROVA heeft een bredere strategische aanpak op ketensamenwerking, terwijl Circulus zich meer richt op regionale samenwerking en projecten. Op het gebied van (strategisch) contractmanagement en ketenregie werken ROVA en Circulus samen in CirkelWaarde.

Gemeenten die zijn aangesloten bij Circulus en ROVA presteren op het gebied van afvalbeheer goed. Beide organisaties ondersteunen hun deelnemende gemeenten actief bij preventie en (kwalitatief goede) scheiding van afval.

4.4 Dienstverleningspakket (basis en facultatief)

ROVA

Basis (verplicht): Inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en grondstoffen, beheer van containermanagement, klantcontactcentrum en monitoring.

Facultatief: IBOR-diensten.

Circulus

Basis (verplicht): Vergelijkbaar afvalbeheer en verwerking.

Facultatief: beheer en onderhoud openbare ruimte (IBOR) zoals groenbeheer, straatreiniging en gladheidsbestrijding. Circulus beschikt over een derde 'core business' in het sociaal domein gericht op regionale arbeidsparticipatie.

Verschillen: Geen wezenlijke verschillen.

4.5 Toetreding als aandeelhouder

ROVA

De gemeente verwerft 1 aandeel per 100 inwoners wat voor Rheden 436 aandelen betekent. Dit is ongeveer 3.7% van het totaal. De prijs per aandeel gebaseerd op balanswaarde, ROVA heeft in de aanbieding nog geen exactie investering gespecificeerd. Uitgaande van aandeelwaarde van € 3.000 en 436 aandelen komt de totale investering op € 1.308.000,- uit.

Activa zoals containers kunnen worden overgedragen aan ROVA, waarbij de waarde in mindering wordt gebracht op de totale investering.

Circulus

Aandelen worden verdeeld naar rato van het aantal aansluitingen. Voor Rheden is dit indicatief 1.030 aandelen (8% van totaal). De totale investering voor toetreding tot Circulus zal circa € 1.200.000,- miljoen bedragen, en reflecteert de intrinsieke (balans)waarde. Activa zoals containers kunnen worden overgedragen, waarbij de waarde in mindering wordt gebracht op de investering.

Verschillen en overeenkomsten

De modellen functioneren in de kern exact hetzelfde, namelijk als overheidsvennootschap. De relatieve zeggenschap verschilt (3,7% om 8% bij respectievelijk ROVA en Circulus). Echter in beide organisaties wordt bij aandeelhoudersbesluiten gestreefd naar consensus. En als het op stemmen aankomt, dan is voor strategische- en koersbepalende besluiten een gekwalificeerde meerderheid nodig. (zie ook onderdeel 6)

4.6 Juridische structuur en governance

ROVA

ROVA heeft een NV-structuur met gemeentelijke aandeelhouders. De invloed op de organisatie via de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) en bestuurlijke overleggen.

Besluiten worden in de praktijk genomen op basis van consensus. Mocht er een stemming zijn dan is deze met met volstrekte meerderheid (>50%) en 2/3de meerderheid voor strategische stemmingen.

Uittreding is mogelijk door verkoop van de aandelen tegen balanswaarde. In de DVO is verder geregeld dat gemeente en ROVA bij het beëindigen van de samenwerking alle overige organisatorische en financiële zaken dienen te regelen. Hierbij valt te denken aan eventuele terugname van activa, overname van personeel (indien van toepassing) en overige openstaande financiële verplichtingen.

Circulus

Circulus is sinds 2024 een besloten vennootschap (BV) met een verzwakt structuurregime. De gemeente heeft invloed via de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) en bestuurlijke overleggen. Verzwakt structuurregime betekent dat sprake is van een verplichte RvC met toezicht op het bestuur. De verhoudingen tussen bestuur-RvC-AvA vanuit de aandeelhouders zijn vergelijkbaar zijn met een gewone vennootschap: De AvA benoemt het bestuur (de directeur), is bevoegd om de jaarrekening en het jaarverslag goed te keuren. De AvA besluit over belangrijke strategische onderwerpen, waarbij bij stemming een gekwalificeerde meerderheid van 90% van de stemmen benodigd is.

Uittreding is mogelijk. De opzegging moet plaatsvinden tussen 24 en 28 maanden na de laatste gemeenteraadsverkiezingen, met een ingangsdatum halverwege de volgende zittingsperiode. Bij beëindiging van de DVO is de gemeente verplicht de desintegratiekosten te voldoen zoals eventuele terugname van activa, overname van personeel (indien van toepassing) en overige

openstaande financiële verplichtingen. De uittredingsregeling wordt verder toegelicht in een memo van Circulus in de bijlage.

Verschillen en overeenkomsten

In beide publieke bedrijven wordt er gezocht naar consensus en wordt (hoofdelijke) stemming over het algemeen vermeden. In beide organisaties hebben de deelnemende gemeenten gezamenlijk een grote invloed op strategische en koersbepalende besluiten.

Bij uittreding (is bij beiden mogelijk) moet rekening worden gehouden met het vergoeden door de gemeente van desintegratie schade. Deze regelingen zijn in de praktijk van beide organisaties nog nooit gebruikt: er is nog nooit een gemeente uitgetreden.

4.7 Opdrachtgever-opdrachtnemer relatie

ROVA

De gemeente kan zonder aanbesteding taken toewijzen aan ROVA via inbesteding. Er wordt een jaarlijkse DVO opgesteld waar ten alle tijden mutaties op mogelijk zijn bij beleidswijzigingen. ROVA doet periodiek prestatie-evaluaties met KPI-monitoring.

Tenminste twee keer per jaar is er een bestuurlijk overleg, daarnaast is er elk jaar een eindejaargesprek en grondstoffenmonitorgesprek. AROM (ambtelijk ROVA overleg milieu): Twee keer per jaar; ambtelijke beleidsdag gericht op kennisuitwisseling en bespreken actuele thema's

Circulus

De gemeente kan zonder aanbesteding taken toewijzen aan Circulus via inbesteding.

Er zijn regionale ambtelijke en bestuurlijke overlegstructuren voor bespreking van actuele ontwikkelingen en verkenning van innovaties.

Naast de overlegstructuur op gemeentelijk niveau (DVO) bestaat er een regionaal ambtelijk en een bestuurlijk opdrachtgeverplatform. Er is regelmatig overleg met de opdrachtgevende portefeuillehouders en geregeld overleg met beleidsmedewerkers afval/openbare ruimte. Ook is er een ambtelijk platform voor de financieel adviseurs van de gemeenten, zoals ter voorreiding van de AvA.

Verschillen en overeenkomsten

Circulus heeft een gestructureerd regionaal overlegmodel die een keer per zes weken samen komt. ROVA heeft minder ambtelijk overleg met twee beleidsdagen voor alle betrokken gemeenten. Het model van Circulus vraagt om meer betrokkenheid dan het model van ROVA, hetgeen voortkomt uit zowel de omvang van de samenwerking als de opzet van de samenwerking.

4.8 Implementatie per 1-1-2026

ROVA: Continuïteit wordt gegarandeerd door overname van personeel en inzamelmaterieel van PreZero. Ook kan ROVA gebruik maken de locatie van PreZero in Duiven.

Circulus: Circulus heeft met de recente aansluitingen van Voorst, Duiven en Westervoort ervaring met het aansluiten van nieuwe gemeenten. Circulus verwacht 6 maanden nodig te hebben voor de implementatie. Als plan B kan DAR eventueel ingeschakeld worden ter ondersteuning.

Verschillen en overeenkomsten

ROVA heeft afspraken met PreZero om personeel en materieel over te nemen bij start in gemeente Rheden. Ongeacht de uitkomst van de verkenning die gemeente Arnhem op dit moment uitvoert. Circulus heeft recente ervaring met de aansluiting van gemeenten Voorst, Duiven en Westervoort.

5 Hoe scoren de mogelijke partners?

In dit hoofdstuk zijn de relevante punten voor de beoordeling van aan de hand van de kwaliteitscriteria samengevat. Deze samenvatting is op basis van de samenwerkingsvoorstellen van de twee partijen en schriftelijke reacties van de partijen. Bij elk criteria wordt een weging tussen 1 en 3 gegeven.

De beoordeling wordt gedaan aan de hand van de kwaliteitscriteria uit hoofdstuk 2 en de financiële vergelijking. De beoordeling is gebaseerd op een zo objectief en feitelijk mogelijke vergelijking. Geconcludeerd wordt dat beide partijen kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria, en dat verschillen zijn gelegen in accenten, ervaringen en de tijdsduur van ervaringen.

5.1 Toetsing aan de kwaliteitscriteria van gemeente Rheden

5.1.1 Proactieve samenwerking gericht op beleidsdoelen

Hoewel de gemeente zelfstandig het eigen afval- en grondstoffenbeleid blijft bepalen, is het zeer gewenst dat de partnerorganisatie met kennis en ervaring bijdraagt aan het behalen van de gemeentelijke doelstellingen. Bijvoorbeeld in de vorm van beleidsadvies, of communicatie richting inwoners d.m.v. van campagnes, et cetera.

Versie 1	Circulus	Rova
Proactieve samenwerking gericht op beleidsdoelen	OO	OOO

ROVA

ROVA treedt als kennispartner op door in samenwerking met gemeenten nieuwe concepten te ontwikkelen, zoals zij ooit omgekeerd inzamelen en diftar hebben bedacht. ROVA levert data aan op basis van de inzameling en een tweejaarlijks bewonerstevredenheidsonderzoek, waar de gemeente beleid mee kan maken. ROVA geeft aan graag mee te denken met gemeenten, bijvoorbeeld over pilots of maatwerk. In 2.3 doet ROVA al een voorstel over mogelijke optimalisatie voor gemeente Rheden. Intergemeentelijke samenwerking vindt bij ROVA twee keer per jaar plaats op de ambtelijke beleidsdag, ook zijn er twee AvA's per jaar met twee voorbereidende sessies. Verder zijn er gerichte kennisuitwisselingen over actuele thema's op de themabijeenkomsten.

ROVA heeft als strategische visie om meerdere gemeenten in regio Arnhem te laten aansluiten en hierin zouden meer mogelijkheden zijn voor intergemeentelijke samenwerking op het gebied van afval. ROVA biedt verder ondersteuning door een team van beleids- en communicatie professionals.

Circulus

Circulus ziet zichzelf als een partner wiens kennis door de gemeente ingezet kan worden voor het behalen van beleidsdoelen. Er is intergemeentelijke samenwerking in de werkgroep grondstoffen waar beleidsmedewerkers van de gemeenten elke 6 weken samen komen. Twee keer per jaar is er een portefeuillehouders overleg (PFO) met alle wethouders afval en grondstoffen van de aandeelhoudende gemeenten. Daarnaast is er een werkgroep financiën, met daarin overleg tussen financiële vertegenwoordigers van Circulus en gemeenten, gericht op financiële ontwikkelingen en rapportagewensen. Daarnaast heeft ook Circulus faciliteert ook samenwerking bij pilots en proeven, ook werken veel gemeenten samen binnen Circulus op de recyclepleinen. Circulus neemt initiatief in het ontwikkelen van Circulaire initiatieven en het verbinden van mogelijke partners zoals kringloopwinkels en sociale werkgevers. Ook biedt Circulus ondersteuning in het schrijven/ontwikkelen van grondstofplannen.

Beoordeling

ROVA verwacht dat uitbreiding in regio Arnhem mogelijk is, Circulus heeft in de regio een

bestaande intergemeentelijke samenwerking. Beide organisaties hebben verschillende overleggen en overlegstructuren. En bieden de gemeenten aan om mee te denken bij beleidsplannen, voorstellen om de beleidsdoelen te behalen, communicatiecampagnes, betere inzet van handhaving, optimalisatie van de inzamelstructuur, et cetera.

De wijze waarop deze inzet zich in de praktijk vertaalt verschilt. Bij Circulus wordt een actievere rol verwacht van de deelnemende gemeente, om mee te denken bij de ontwikkeling van nieuwe concepten en aan te geven wat belangrijk is. Bij ROVA worden de nieuwe concepten voor de gemeenten ontwikkeld en kan de gemeente kiezen om daaraan mee te werken of niet. Daaruit komt ook het verschil in frequentie van samenkomen terug: bij Circulus zijn er vaker overleggen dan bij ROVA.

Tenslotte biedt ROVA meer campagnes en voorstellen aan dan Circulus. Het model van ROVA geeft ook een concrete(re) invulling aan het bereiken van de doelen voor een circulaire economie, ook waar het gaat om lobby richting Den Haag. Daarin stelt Circulus zich bescheidener op.

Daarom wordt Circulus met een 2 beoordeeld en ROVA met 3.

5.1.2 Leveringszekerheid en bedrijfsefficiëntie

De gemeente vindt het van belang dat de organisatie de continuïteit en leveringszekerheid van de gevraagde dienstverlening waarborgt. Dit uit zich bijvoorbeeld in de soliditeit en professionaliteit van de organisatie.

Verder verlangt de gemeente een kostenefficiënte uitvoering van de gevraagde diensten. De hoogte van de afvalstoffenheffing van andere deelnemende gemeenten en de kostenefficiëntie ten opzichte van andere organisaties in de Benchmark Huishoudelijk Afval zijn hiervoor indicatoren. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de ambities en maatregelen met betrekking tot duurzaamheid en verduurzaming van de bedrijfsvoering.

	Versie 1	Circulus	Rova
Leveringszekerheid en bedrijfsefficiëntie		OO	OOO

ROVA

ROVA is met PreZero overeengekomen dat de huidige locatie van PreZero in Duiven gebruikt kan worden als standplaats en op- en overslag. Naast het behouden van de standplaats, neemt ROVA ook het personeel en het materieel van PreZero over. Mochten meer gemeenten aansluiten bij ROVA dan zou er een locatie geopend kunnen worden elders in de regio.

Verder is ROVA een efficiënt bedrijf wat ze bewijzen door goed te scoren in de Benchmark Huishoudelijk Afval en met relatief lage afvalstoffenheffingen voor de stedelijkheidsklasse. Daarnaast heeft ROVA behoorlijke schaalgrootte waardoor zij makkelijker onderhandelen voor gunstige contracten en makkelijker samenwerken met andere overheidsinstanties en publieke organisaties.

Circulus

Circulus illustreert hun toewijding aan leveringszekerheid met het adagium: "Wat er ook gebeurt, de bakken moeten van straat". Circulus heeft langdurige samenwerking met externe partners om uitval op te vangen. Circulus produceert jaarlijks een afvalkalender en informeert inwoners daarover o.a. in een afvalapp. Circulus doet jaarlijks mee met de landelijke benchmark en aan de hand hiervan worden prestatie-indicatoren gedefinieerd. Circulus heeft met meer dan 230.000 aansluitingen, voldoende schaalgrootte om bedrijfsefficiënt te opereren. Circulus verzorgt al voor meerdere gemeenten in de regio de inzameling wat ook helpt bij het optimaliseren van de routeplanning.

Beoordeling

Beide organisaties zijn goed in staat om de dienstverlening te waarborgen voor gemeente Rheden. Ze hebben lange ervaring en staat van dienst waar het gaat om de inzameling van het huishoudelijk afval. De financiële ratio's zijn bovendien in orde voor de financiële lange termijn stabiliteit.

Er zijn echter ook verschillen tussen de twee organisaties. De uiteindelijke aanbieding verschilt: ROVA heeft ongeveer € 4,- per aansluiting lagere kosten dan Circulus voor de inzameling en ook ongeveer € 4,- per aansluiting lagere kosten voor de verwerking. Oftewel, de toetreding tot Circulus betekent een stijging van € 709.000,- op de huidige begroting, de toetreding tot ROVA betekent € 519.000 stijging van de kosten.

De efficiëntie van inzameling is dus wat groter bij ROVA dan bij Circulus. Verder heeft ROVA als grotere organisatie meer mogelijkheden om risico's op te vangen dan wel te dempen.

5.1.3 Invloed en zeggenschap

De gemeente vindt het belangrijk dat de deelnemende gemeenten betekenisvolle invloed en zeggenschap hebben ten aanzien van de koers en het profiel van de organisatie. Uiteraard is daarbij ook de eigen invloed van de gemeente op het geheel relevant.

Versie 1	Circulus	Rova
Invloed en zeggenschap	000	00

ROVA

De gemeente moet 1 aandeel per 100 inwoners aanschaffen, waardoor gemeente Rheden rond de 436 aandelen kan vergaren met een stem per aandeel. ROVA heeft op dit moment 7.023 A aandelen (voor gemeenten die nog deelnemen in een gesaneerde stortplaats), 2.435 B aandelen (voor alle gemeenten die – net als Rheden – de afvalinzameling bij ROVA hebben ondergebracht), en 2.223 C aandelen (voor gemeenten die ook taken in het beheer en onderhoud bij ROVA hebben ondergebracht) uitgegeven. Gemeente Rheden zou met 435 aandelen 3,7% van alle aandelen in bezit krijgen hetgeen zich 1-op-1 verhoudt tot de zeggenschap.

De totale investering voor het verwerven van deze aandelen ligt rond de € 1,3 miljoen. ROVA probeert alle keuzes tot consensus te komen, maar mocht er een stemming zijn zonder consensus dan is de stemming voor de meeste besluiten met een meerderheid en voor belangrijke/strategische stemmingen met een 2/3de meerderheid. Deze meerderheden en stemverhoudingen zijn nog niet eerder toegepast, in de praktijk wordt vrijwel altijd op basis van unanimiteit gestemd.

Voor het financiële risico in ROVA verkrijgt gemeente Rheden ook een dividend. Deze hangt samen met het financiële resultaat en wordt door de aandeelhouders bestemd. In de praktijk wordt deze uitgekeerd aan de gemeenten. Voor 2026 wordt uitgegaan van een dividend van ongeveer € 140.000 voor gemeente Rheden. Dit dividend had in de recente jaren ook rond dit bedrag gelegen.

Circulus

Er is bij Circulus minimaal één vergadering van aandeelhouders per jaar waarin gestemd wordt bij volstreekte meerderheid, waarbij elk aandeel recht geeft op één stem. Nieuwe aandeelhouders verwerven aandelen op basis van hun aansluitingen relatief aan het geheel, voor gemeente Rheden zou dit ongeveer 8% van de aandelen zijn. De totale investering voor het verwerven van de aandelen ligt daarbij rond de € 1,2 miljoen.

Na aansluiting is de gemeente direct en volwaardig aandeelhouder en het aantal aandelen wordt elk 5 jaar herijkt. Voor belangrijke besluiten is er een meerderheid vereist van tenminste 90%, met minstens 90% van het kapitaal vertegenwoordigd, Voorbeelden hiervan zijn fusie, splitsing, uitgifte van aandelen. In de praktijk wordt er vrijwel altijd unaniem besloten, mede omdat de

Circulusgemeenten streven naar samenwerking en consensus. Solidariteit en gelijkwaardigheid zijn belangrijk binnen Circulus en grootte van gemeente is in overleggen en projecten van ondergeschikt belang. Circulus besluit via de aandeelhoudersvergadering of er dividend uitgekeerd wordt via een dividendvoorstel. In de recente jaren hebben de gemeenten besloten om het dividend te herinvesteren in Circulus.

Beoordeling

De invloed van gemeente Rheden is bij Circulus groter dan bij ROVA: de gemeente verkrijgt een groter aandelenpakket. Verder zijn de strategische keuzes bij Circulus sterker geclausuleerd, en kunnen besluiten enkel bij grote meerderheden worden genomen. Dat is bij ROVA relatief wat eenvoudiger.

Deze papieren beoordeling doet tegelijkertijd wel af van de praktijk, waarin deze stemverhoudingen nooit gehanteerd worden. Omdat er namelijk bij zeer grote meerderheid, zo niet unanimiteit, besloten wordt.

5.1.4 (Langetermijn)risico

Beheersbare lange termijn risico's. Hoe zijn risico's geborgd, zoals voorkomen van een te kleine schaal om efficiënt te kunnen opereren of verwachte toekomstige tegenslagen.

Versie 1	Circulus	Rova
(Langetermijn)risico	ooo	oo

ROVA

ROVA heeft weinig risico door de al grote omvang. ROVA is een professionele en ervaren organisatie die goed scoort in de benchmark huishoudelijk afval. In hun jaarverslag worden jaarlijks mogelijke risico's in kaart gebracht met de bijbehorende beheersmaatregelen.

De strategie van ROVA in regio Arnhem brengt het volgende risico met zich mee. Deze strategie gaat namelijk uit van toetreding van meerdere gemeenten in de regio, niet enkel gemeente Rheden. Met name de toetreding van gemeente Arnhem is daarbij van belang, waarbij nog niet duidelijk is wat gemeente Arnhem precies wil. Het risico bestaat dat enkel gemeente Rheden in de regio toetreedt tot ROVA. En daarmee de schaalvoordelen van ROVA minder goed benut kunnen worden.

In de gesprekken met ROVA is dit risico benoemd en besproken. ROVA geeft aan dat de aanbieding dan nog steeds staat. En dat eventuele toetreding van andere gemeenten in regio Arnhem enkel tot gelijkblijvende kosten dan wel een (verdere) kostenbesparing zouden leiden.

Circulus

Circulus brengt elk jaar de strategische, operationele en financiële risico voor korte en lange termijn in kaart met tegenmaatregelen. Uit deze analyse komt dat Circulus een toekomstbestendige organisatie is. Verder heeft Circulus sterke regionale clustering en sterke regionale samenwerking wat het risico op uittrekkende gemeenten minder groot maakt.

Beoordeling

Beide organisaties brengen proactief risico's in kaart en nemen tegenmaatregelen waar nodig en zijn als bedrijf beiden toekomstbestendig. Voor gemeente Rheden blijft het risico bestaan dat er geen andere gemeenten in regio Arnhem aan zullen sluiten.

5.1.5 Transparantie en MVO-standaarden

Voor een deelneming in een overheidsorganisatie vindt de gemeente transparantie in het functioneren en presteren erg belangrijk. Ook met betrekking tot prijsvorming en tarieven voor geleverde diensten.

Tevens de mate waarin en wijze waarop invulling wordt gegeven aan maatschappelijk verantwoord onderneming. Onderdeel van MVO vormt ook de bijdrage aan de regionale werkgelegenheid en het bieden van werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Versie 1	Circulus	Rova
Transparantie en MVO-standaarden	000	000

ROVA

ROVA verantwoord jaarlijks de kosten en activiteiten in het jaarverslag. De kosten worden per gemeente in het boxenmodel inzichtelijk gemaakt. De aandeelhouders hebben de uiteindelijke zeggenschap over dividend en winst. Ook voldoet ROVA aan de CSRD-rapportage.

ROVA wil een inclusief bedrijf zijn en ziet dit al in een stijgend aandeel vrouwelijke werknemers en werknemers van bijzondere doelgroepen. ROVA biedt als maatschappelijk partner meerdere werkplekken en werkervaringsplekken aan met doorstroommogelijkheden.

Circulus

Circulus hanteert op kostprijs gebaseerde tarieven die een keer per drie jaar onafhankelijk geijkt worden. Over bestemming van resultaat beslist de AVA naar voorstel van de RVC. Afgelopen jaren is dit resultaat gestoken in het elektrificeren van het wagenpark. De herijking wordt ook gebruikt om de interne efficiëntie te meten en verbeteren. De AVA ziet en heeft invloed op de opbouw van de financiën middels het vaststellen van de begroting. Circulus is bezig met het elektrificeren van het wagenpark conform het besluit van de aandeelhouders en start vanaf 2025 met CSRD rapportage.

Circulus heeft al intensieve samenwerkingen met lokale bedrijven in o.a. kringloop, transport en inkoop. Circulus streeft naar inclusiviteit en heeft op dit moment 420 plekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Beoordeling

Beide organisaties zijn transparant naar de aandeelhoudende gemeenten. Ook zijn beide organisaties ver met MVO. ROVA loopt voorop in rapportage door CSRD al te rapporteren. Circulus heeft daarentegen aanzienlijk meer mensen in dienst met een afstand tot de arbeidsmarkt. Beide organisaties hebben een gelijke score.

5.1.6 Praktische uitvoerbaarheid

Het is voor gemeente Rheden van belang dat de uitvoeringsorganisatie per 1 januari 2026 operationeel is, omdat het contract met de huidige inzamelorganisatie dan afloopt. Ook wat een partner kan betekenen in de vorm van een eventueel Plan B voor een tijdelijke oplossing als aansluiten per 1 januari 2026 niet mogelijk is.

Versie 1	Circulus	Rova
Praktische uitvoerbaarheid	00	000

ROVA

ROVA heeft afspraken gemaakt met PreZero over de overname van mens en materieel als zij in regio Arnhem kan starten met de dienstverlening. Dit betekent dat de dienstverlening op 1 januari 2026 kan starten met het personeel en materieel dat PreZero op dit moment ook al inzet vanuit het huidige contract. Er is in deze constructie vrijwel geen risico op een verstoring van de inzameling, al zal er wel tijd nodig zijn om de medewerkers in te werken in de ROVA-werkwijze.

Circulus

Circulus heeft recente ervaring met de overname van inzameling en verwerkingsdienstverlening met gemeente Voorst (2024) en gemeenten Duiven en Westervoort (2025). Door toetreding van gemeente Rheden ontstaat een aaneengesloten verzorgingsgebied met gemeenten Duiven en

Westervoort voor Circulus. Verder is Circulus al goed bekend met gemeente Rheden door de samenwerking met de gemeente op het recycleplein Doesburg (Doesburg is een Circulus-gemeente).

Beoordeling

Beide organisaties hebben aangegeven de dienstverlening vanaf 1 januari 2026 te kunnen waarborgen. Mits de politiek-bestuurlijke besluitvorming voor de zomer is afgerond. En bij voorkeur eerder is afgerond. ROVA heeft daarbij een zekerheid door de inzet van mens en materieel vanuit de afspraken met PreZero. En zal ook locatie Duiven gebruiken als uitrukpunt. Circulus heeft aangegeven dat zij voor het bedienen van gemeente Rheden vanuit de huidige locaties te kunnen blijven rijden, en dat zij extra mens en materieel zal moeten aantrekken.

5.2 Financiële vergelijking/analyse

De volgende gegevens presenteren de uitkomst van de financiële vergelijking en analyse. Daarbij zijn de aanbiedingen van Circulus en ROVA gehanteerd en de gemeentelijke begroting voor de betreffende taakvelden. Daarmee is een vergelijking mogelijk tussen de modellen.

Er is gekeken naar de afvalbeheertaken en dienstverlening enerzijds en de verwerking van de ingezamelde grondstoffen anderzijds. Het volgende overzicht presenteert de uitkomst. In de bijlage een verder uitsplitsing en onderbouwing weergegeven, voor zover de vertrouwelijkheid van de gegevens dat toestaat.

Product	Circulus v2		Rova v1.1	
	Versie 3.3	prijs/aansl. Kosten/jaar	prijs/aansl. Kosten/jaar	
1A + 1B		€ 145 € 3.080.000	€ 141 € 2.989.000	
1A. Dienstverleningsoverzicht : afvalbeheertaken		€ 31 € 661.000	€ 25 € 525.399	
1B. Dienstverleningsoverzicht : uitvoering		€ 114 € 2.419.000	€ 116 € 2.463.869	
2. Afval- en grondstoffenverwerking		€ 30 € 632.000	€ 25 € 534.000	
		€ 175 € 3.712.000	€ 166 € 3.523.000	

De beide kostenopgaven zijn solide en realistisch opgebouwd. ROVA heeft per saldo een lagere kostenopgave dan Circulus. Over het geheel is de kostenopgave van ROVA ongeveer € 9,- per huishouden lager. Op de dienstverlening is het verschil ongeveer € 4,-, op de afvalverwerking ongeveer € 5,-.

5.2.1 Impact op gemeentelijke begroting

De volgende tabel geeft het verschil aan met de gemeentelijke begroting.

		Circulus		Verschil		Rova		Verschil	
Inzameling	€ 2.294.000	€ 3.080.000	€ -786.000		€ 2.989.000	€ -695.000			
Verwerking	€ 1.036.000	€ 632.000	€ 404.000		€ 534.000	€ 502.000			
	100	€ 3.712.000	€ -382.000	11%	€ 3.523.000	€ -193.000	6%		

Het wordt dus duurder voor gemeente Rheden. In de eerste vier jaar – waarbij de verwerkingscontracten nog bij gemeente Rheden blijven – stijgen de kosten met € 695.000 bij ROVA en met € 786.000 bij Circulus. Inclusief de verwerking, stijgen de kosten met ca. € 382.000,-, bij ROVA met circa € 193.000,-.

5.3 Overzicht van de beoordeling

De volgende tabel geeft de weging samengevat weer.

Analyse van de scenario's met ongewogen criteria

Versie 1	Circulus	Rova
Proactieve samenwerking gericht op beleidsdoelen	00	000
Leveringszekerheid en bedrijfsefficiëntie	00	000
Invloed en zeggenschap	000	00
(Langetermijn)risico	000	00
Transparantie en MVO-standaarden	000	000
Praktische uitvoerbaarheid	00	000
	15	16
Beoordeling: 0 = laag, 00 = neutraal 000 = hoog		

6 Welke partner past het best bij gemeente Rheden

6.1 Twee goede mogelijke partners...

Uit de multicriteria-analyse blijkt dat zowel Circulus als ROVA geschikte partners kunnen zijn voor de gemeente Rheden. Beide organisaties voldoen ruim aan de kwaliteitscriteria en de verschillen in hun prestaties zijn beperkt. Omdat de voorstellen dicht bij elkaar liggen, zijn de kleinere verschillen belangrijk. Dit biedt de gemeente een solide uitgangspositie: er is een echte keuze te maken en de dienstverlening blijft ook na het aflopen van het huidige contract gewaarborgd.

Analyse van de scenario's met ongewogen criteria

Versie 1	Circulus	Rova
Proactieve samenwerking gericht op beleidsdoelen	00	000
Leveringszekerheid en bedrijfsefficiëntie	00	000
Invloed en zeggenschap	000	00
(Langetermijn)risico	000	00
Transparantie en MVO-standaarden	000	000
Praktische uitvoerbaarheid	00	000
	15	16
Beoordeling: 0 = laag, 00 = neutraal 000 = hoog		

Gemeente Rheden heeft een weging meegegeven voor de beoordeling van de twee aanbiedingen en de zwaarte van de criteria. Voor gemeente Rheden weegt het criteria van invloed en zeggenschap zwaarder. De gemeente wil voldoende invloed en zeggenschap behouden over het afvalbeleid en de koers, missie, visie en strategie van de OGI. Op die manier ziet de gemeente haar belangen het beste behartigt. Verder speelt ook de regionale component een rol bij de beoordeling van de twee modellen. De gemeente wil graag samenwerken met omliggende gemeenten.

De financiële analyse laat zien dat de inzamelkosten voor Rheden bij beide partijen hoger zullen zijn dan in het huidige contract met PreZero. Dit is grotendeels te verklaren door drie factoren:

- 1. Inflatie en economische ontwikkelingen** – De recente economische situatie, waaronder de inflatie (ook in verband met de Oekraïne-oorlog) heeft geleid tot hogere kosten. Deze zijn in de voorstellen van Circulus en ROVA verwerkt, terwijl ze in het lopende contract nog niet volledig zijn doorberekend.
- 2. Verandering van marktmodel** – De keuze voor toetreding tot een samenwerkingsverband (Circulus of ROVA) verschilt wezenlijk van de aanbestedingsstrategie van het huidige contract. In het verleden heeft marktwerking de gemeente voordelen opgeleverd, maar door deze te verlaten, vervalt de mogelijkheid om op basis van concurrentie scherpere prijzen te onderhandelen.
- 3. Transparantie versus onderhandeling** – Beide partijen hanteren een kostendekkend en transparant model, waarbij alle kosten direct met de deelnemende gemeenten worden gedeeld. Hierdoor is er weinig tot geen ruimte voor prijsonderhandeling, terwijl in een aanbestedingsmodel onderlinge concurrentie soms kon leiden tot lagere prijzen.

Ondanks de relatief kleine verschillen tussen Circulus en ROVA, moet er een keuze worden gemaakt. Omdat beide organisaties geschikt zijn, wordt de uiteindelijke beslissing gebaseerd op enkele specifieke aspecten die voor de gemeente Rheden het meest doorslaggevend zijn.

6.2 ...Circulus als partner voor de gemeente

Op basis van de totale beoordeling komen we tot de volgende uitkomst:

1. Maximaal behoud van invloed en zeggenschap

Gemeente Rheden is een kleine tot middelgrote gemeente. Het samenwerken om beleidsdoelen te behalen is – zeker op het afvaldomein – noodzakelijk. Bij Circulus verkrijgt gemeente Rheden een aanzienlijk aandeel binnen de vennootschap. En daarmee echte invloed en zeggenschap op gelijkwaardige voet met de andere gemeenten. Op middellange en lange termijn is daardoor de positie van de gemeente goed om de beleidsdoelen te behalen. En kan gemeente Rheden daar een actieve bijdrage aan leveren.

Dit sterkere behoud van invloed en zeggenschap komt met bescheiden hogere kosten voor de inzameldienstverlening structureel, maar met een lagere eenmalige investering voor het verwerven van aandelen.

2. Regionale samenwerking

Door aansluiting bij Circulus kan gemeente Rheden nog actiever met aangrenzende gemeenten samenwerken: gemeenten Brummen, Bronckhorst, Duiven en Doesburg zijn allen aandeelhouder bij Circulus. En versterkt gemeente Rheden haar regionale positie. Dat deze samenwerking ook de logistieke bewegingen in de regio aansluitend maakt, is een prettige bijkomstigheid.

3. Voortzetten van bestaande samenwerking

Gemeente Rheden werkt via de samenwerking met gemeente Doesburg al samen met Circulus op gebied van de milieustraat. De aansluiting maakt het mogelijk om deze samenwerking voort te zetten.

Tenslotte willen we meegeven dat bij het advies de gemeentelijke weging op invloed en zeggenschap is meegewogen bij de totale beoordeling.

Bijlagen

bijlage 1 Financiële analyse

Circulus en ROVA hebben een uitvraag ontvangen ten behoeve van hun kostenopgave voor de in Rheden te leveren diensten. Via verschillende tabbladen is de 'workload' gekwantificeerd en zijn beide organisaties gevraagd per onderdeel een kostenopgave te vermelden. Het betreft een enigszins vereenvoudigde uitvraag om appels met appels te kunnen vergelijken. Na de keuze voor de partnerorganisatie zal een verder gedetailleerde DVO worden opgesteld. Deze kan dus iets afwijken van de ontvangen kostenopgave. Het uitgangspunt is dat 'onder de streep' een integrale kostenopgave is gedaan, waarbij de directe kosten en indirecte kosten (en overhead) zijn meegenomen. En dat deze kostenopgave representatief is voor het reguliere kostenallocatie- en tarievenbeleid van de organisatie.

IPR Normag heeft beide kostenopgave doorgenomen en gecontroleerd op onduidelijkheden (en navraag gedaan ter verduidelijking). Ook is op basis van bij IPR Normag bekende (algemene, gebruikelijke) productienormen gecontroleerd of de opgegeven kosten (en daaraan voorafgaande inzet van mens en materieel) binnen normale marges blijven. Dus niet onverklaarbaar hoog of laag zijn. Voor beide kostenopgave is de conclusie dat deze solide zijn opgebouwd en dat ze over het geheel als realistisch geacht kunnen worden.

Afvalbeheertaken (1a DVO)

Beide kostenopgaven zijn gespecificeerd waar dit volgens de organisaties mogelijk is. Alle gevraagde dienstverlening wordt geleverd (dit is het uitgangspunt, en besproken met de partnerorganisaties), maar het kan zijn dat de kosten voor onderdelen van het afvalbeheer in de directe kosten zijn verwerkt (b.v. als overhead).

De verschillende onderdelen (daar waar deze zijn gespecificeerd) zijn stevig geprijsd (bijvoorbeeld communicatie en beleid), maar dit lijkt wel in balans met de extra ondersteuning en toegevoegde waarde door een publieke organisatie ten opzichte van een marktpartij.

De totale afvalbeheerkosten bij ROVA zijn lager dan Circulus, echter ROVA brengt circa € 140k dividend (€ 6,7 per huishouden) in mindering. Hoewel ROVA meldt dat een dergelijk dividend min of meer ook verwacht mag worden, moet wel in acht worden genomen dat dividend niet in de kostenopgave van Circulus is verwerkt.

Voor de vergelijking hebben we dit dividend niet meegenomen in de kostenopgave. De totale opgegeven kosten bedragen € 31 (Circulus) en € 25 (ROVA) per huishouden.

Uitvoering dienstverlening (1b DVO)

De verschillende diensten zijn vergeleken met en genormeerde productiviteit en tarieven voor mens en materieel. Daarbij zien wij dat de kostenopgaven binnen een normale marge ten opzichte van de genormeerde waarden blijven. Zie de volgende tabel.

	Prijs/aansl.	Prijs/aansl.		Prijs/aansl.
	Circulus	Rova		Norm
Plastic zakken	€ 14,14	€ 22,59		€ 12,08
Minicontainers	€ 57,76	€ 40,99		€ 41,81
Onderlossende verzamelcontainers	€ 2,42	€ 1,86		€ 1,63
Rolcontainers	€ 11,75	€ 11,39		€ 10,84
Grofvuil	€ 14,07	€ 8,26		€ 12,35
Overige uitvoeringstaken	€ 1,37	€ 1,27		€ 1,22
Containermanagement	€ 15,72	€ 29,95		€ 17,79

Verwerkingskosten

Beide partijen is gevraagd om een kostenopgave van verwerkingskosten, uitgaande van de afvalhoeveelheden gemeente Rheden, en de actuele verwerkingstarieven zoals deze in de huidige

situatie bij Circulus en ROVA van toepassing zijn.

	Circulus		Rova
Rest huishoudelijk afval	€ 393.952	€	408.263
Fijne grondstoffen	€ 180.132	€	95.948
Grove grondstoffen	€ 57.893	€	29.404

Hiermee ontstaat een beeld van het (strategisch) contractmanagement van de organisaties. Hierbij kan worden opgemerkt dat Circulus en ROVA op onderdelen van het contractmanagement (verwerking) samenwerken in CirkelWaarde die de regie op aanbestedingen verzorgt. In de praktijk is dus wel sprake van eigen (en ook verschillende) contracten voor de verwerking van afvalstromen bij Circulus en ROVA. Deze kostenopgave moet worden gezien als een momentopname. De kosten per huishouden bedragen respectievelijk € 29,8 (Circulus) en € 25,6 (ROVA) per huishouden.

bijlage 2 Aanbiedingen Circulus en ROVA

De aanbiedingen van Circulus en ROVA zijn samengevoegd en apart verstuurd.

● **Strategie** ● **Beleid** ● **Organisatie**

IPR Normag

Waarderweg 33 Kantoor B10, 2031 BN HAARLEM

Postbus 2016, 2002 CA HAARLEM

023 531 91 41 info@iprnormag.nl